

בעזהש"ת

קזמזרס

היד ושם תורה

פרשת נח

יו"ל על ידי

תלמוד תורה יטב לב דרבינו יואל

מסאטמאר

בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

קרית יואל - בני ברק

כיתה ז'

(א)

הר"ר יוסף מאיר שווארץ הי"ו

חידו"ת לפרשת נח

את האלהים התהלך נח.

כתב בבעל הטורים, האלהים התהלך נח, סופי תיבות חכם, ויש להבים הרמז מה שהי' נח חכם. ויל"פ עפי"מ שכ' בשו"ע (סי' רל"א) בכל דרכיך דעהו, שכל מעשיו יהיו לש"ש ואפי' דברים של רשות לא יכוין להנאתו אלא בכדי שיהי' לו כח לעבודתו ית"ש, ומי שנוהג כן עובד את בוראו תמיד, עיי"ש, ולפי"ז האדם אשר אינו מסיח דעתו מעבודת השי"ת אף בעת עסקו בעניני עוה"ז, האיש הזה יקרא בצדק "תמים" במעשיו, שהרי בכל מעשיו אף בדברי הרשות הוא עובד את בוראו ואין לו אף רגע אחד שלא נתמלאה בעבודת השי"ת. והנה כתב בבית שמואל אחרון (פ' שמיני) לפרש דברי הגמ' (ביצה ט"ז) אמר רבי זירא הני בבלאי טפשאי דאכלי

נהמא בנהמא, כי החכם אוכל כדי שיהא לו כח לעבודת הבורא, והפתי אוכל כדי שיהי' לו כח לעבוד עבודת עוה"ז, ולמה לו ממון כדי שיהא לו מה לאכול, וא"כ אוכל לחם כדי שיהא לו לחם, והיינו בבלאי טפשאי דאכלי נהמא בנהמא, שאוכלים לחם כדי שיהיו אוכלים אח"כ ג"כ לחם, עכ"ד ודפה"ח. ועד"ז פי' בחתם סופר (פ' חקת) את הכתוב (תהלים) סביב רשעים יתהלכון, שהולכים סחור סחור בלי תכלית מכוון, אוכלים ושותים להרבות כח גופם לעסוק במו"מ, ועוסקים במו"מ שיהא להם מזון למלאות בטנם, עכ"ד ודפח"ח. ומעתה כאשר הכתוב מעיד נח איש צדיק "תמים" הי' בדרותיו היינו שעבד את השי"ת בכל מעשיו בעבודת תמה אף בעת עסקו בדברי הרשות וצרכי עוה"ז.

ומפני כן נקרא תמים, ע"כ בא הרמז
את האלהים התהלך נח ס"ת חכם,
כי מי שמתכוין באכילה לש"ש חכם
מיתקרי, היפך מהני בבלאי טפשאי
שאוכלים בלי תכלית מכוון.

(ברך משה)

צהר תעשה לתיבה.

פרש"י יש אומרים חלון ויש אומרים
אבן טובה היה שם המאירה להם,
ונל"פ עפי"ד רשיז"ל בפרשתן עה"כ
נח איש צדיק יש דורשים אותו
לשבח אילו היה בדורו של אברהם
היה צדיק ביותר, ויש דורשים לגנאי
אילו היה בדורו של אברהם לא היה
נחשב לכלום, ונ"ל דהני פלוגתות
מישך שייכו אהדדי, דהנה חילוק יש
בין אם ניצול האדם בזכות עצמו
לבין ניצל בזכות אחרים דאם דאם

ניצל בזכות עצמו יזכה גם לראות
במפלת שונאיו אבל הניצל בזכות
אחרים דיו בזה שהוא ניצל אבל לא
יזכה לראות במפלת שונאיו וזהו
אפשר כוונת דהע"ה בתהלים ה'
"לי" בעוזרי היינו בזכות עצמי אז
ואני אראה בשונאי דאז אוכל
לראות במפלת שונאי, ומהאי
טעמא כתיב גבי לוט אל תביט
אחריך דכיון שניצל רק בזכותיה
דאברהם ולא בזכות עצמו לכן לא
הי' רשאי לראות במפלת סדום,
וא"כ שפיר מובן פלוגתתם בזה
דמאן דדריש לשבח א"כ ניצל
בזכות עצמו וממילא יוכל לראות
במפלת שונאיו ולדידיה יתפרש
צוהר חלון, ומאן דדריש לגנאי יפרש
צוהר אבן טובה המאיר לפנים אבל
לא יוכל לראות לחוץ.

(דברי מהרי"א)

צהר תעשה לתיבה וגו'

י"ל כי הצדיק על ידי תיבת התורה שלומד בה, הוא מהפך הצר"ה לצה"ר.

(נועם אלימלך)

*

ויש לפרש בזה המשך הכתוב דרצה הקב"ה לרמוז לנח שימתיק גזר דין המבול להפך את האותיות "צרה" ל"צהר", ועי"ז יבוא אורה לעולם, וזהו שאמר לו השי"ת "צה"ר תעשה לתיבה" שתעשה צירוף "צהר" מתיבת "צרה", "ואל אמ"ה תכלנה מלמעלה" ואת א'לוקים מ'ידת ה'דין (ר"ת אמ"ה) תכלנה מלמעלה תכלה ותעקר בכח תפילתך שיתהפך המדה"ד למידת הרחמים וחסדים, "ופתח התיבה בצדה תשים" דהיינו האות צ' הפותחת תיבת "צרה" תשאיר על מקומה בצידה, רק "תחתיים" שני האותיות האחרונים שהם ר' ה' "שניים" האות שני שהוא ר', "ושלישים תעשיה" תהפוך אותה לאות השלישי, ויעלה בידך צירוף האותיות צה"ר.

(אגרא דכלה)